

Driestar *hogeschool*

TALENT IN ONTWIKKELING

**onderwijs- en
examenregeling
Pabo 2010-2011**

BELANGRIJKE INFORMATIE

Wat is de 'onderwijs- en examenregeling'?

Deze regeling is van toepassing op de voltijdse, deeltijdse en duale variant van de initiële bacheloropleiding tot leraar primair onderwijs (Pabo). De onderwijs- en examenregeling bevat alle regels die van belang zijn voor je studie op de Pabo. Verder tref je in de hogeschoolgids, in de opleidingsgids en in de moduleboeken de uitwerkingen aan van deze regels. Van elke student wordt verwacht dit hij hiervan kennis heeft genomen.

Welke documenten zijn verder van belang voor jou als student?

- In het Studentenstatuut van de hogeschool zijn je rechten en plichten opgenomen die voortvloeien uit de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).
- De Klachtenregeling ongewenst gedrag beschrijft op welke manier binnen de hogeschool omgegaan wordt met klachten op het gebied van seksuele intimidatie, agressie, racisme en ander ongewenst gedrag.
- De gedragscode ICT beschrijft de regels rond internet- en computergebruik.
- Voor overige regelingen: zie de website.

Voor de digitale versie van deze OER wordt verwezen naar de website en naar Eduweb/pabo/regelingen. Daar zijn ook alle overige hogeschoolregelingen opgenomen.

INHOUDSOPGAVE

Hoofdstuk 1	Begripsbepalingen	4
Hoofdstuk 2	Algemene bepalingen	6
Hoofdstuk 3	Examencommissie en examinatoren	6
Hoofdstuk 4	Vooropleidingseisen	8
Hoofdstuk 5	Inrichting opleidingen	9
Hoofdstuk 6	Studiebegeleiding, studievoortgang en studieadvies	10
Hoofdstuk 7	Inrichting examens en tentamens	13
Hoofdstuk 8	Organisatie van examens en tentamens	15
Hoofdstuk 9	Uitslag van tentamens, stage en examens	16
Hoofdstuk 10	Onregelmatigheden	18
Hoofdstuk 11	Getuigschriften en titulatuur	19
Hoofdstuk 12	Rechtsbescherming	20

Deze regeling is vastgesteld door het College van Bestuur d.d. 25-08-2010 met instemming van de MR en Opleidingscommissie

HOOFDSTUK 1 BEGRIPSBEPALINGEN

Artikel 1 Begripsbepalingen

In deze regeling wordt verstaan onder:

accreditatie:	het keurmerk dat tot uitdrukking brengt dat de kwaliteit van een opleiding positief is beoordeeld, zoals bedoeld in artikel 1.1 sub s van de Wet;
College van beroep: voor de examens:	het College zoals bedoeld in de artikelen 7.60 tot en met 7.63 van de Wet, en zoals bedoeld in hoofdstuk 10 van het Studentenstatuut;
CROHO:	Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs, waarin alle opleidingen zijn vermeld, die, indien met voldoende resultaat zijn afgelegd, een officieel getuigschrift voor hoger beroepsonderwijs opleveren met de daarbij behorende graad als bedoeld in artikel 6.13 van de Wet;
deeltentamen:	iedere vorm van toetsing waarbij de uitslag een bijdrage levert aan het tentamen;
deeltijdse opleiding:	opleiding die zodanig is ingericht dat rekening is gehouden met de mogelijkheid dat de student ook in beslag kan worden genomen door andere werkzaamheden dan onderwijsactiviteiten;
duale opleiding:	opleiding die zodanig is ingericht dat het volgen van onderwijs gedurende een of meerdere perioden wordt afgewisseld met beroepsuitoefening in verband met dat onderwijs;
examen:	afsluiting van de propedeutische fase van een bacheloropleiding als bedoeld in de artikel 7.8 lid (propedeutisch examen), of afsluiting van de opleiding als geheel, zoals bedoeld in artikel 7.3 lid 3 van de Wet;
examencommissie:	de commissie van personen als bedoeld in artikel 7.12 van de Wet, belast met het afnemen van examens en de coördinatie van de tentamens;
examinator:	ten behoeve van het afnemen van tentamens aangewezen docent van de hogeschool of deskundige van buiten de instelling, als bedoeld in artikel 7.12 van de Wet;
hoger onderwijs:	onderwijs dat is gericht op de overdracht van theoretische kennis en op de ontwikkeling van vaardigheden in nauwe aansluiting op de beroepspraktijk;
hogeschool:	Driestar Hogeschool, onderdeel van de Stichting Driestar Educatief;
hij/hem:	hij of zij / hem of haar;
instellingsbestuur:	bestuur van de Stichting Driestar Educatief;
leerjaren:	de onderdelen van de opleiding, verdeeld in vier jaarlijkse perioden;
medezeggenschapsraad:	de personeels- en studentenvertegenwoordiging als bedoeld in artikel 10.17 van de Wet;
module	onderwijseenheid als bedoeld in artikel 7.3 van de Wet: onderdeel van een opleiding dat met een tentamen wordt afgesloten;
onderwijs- en examenregeling	de regeling als bedoeld in artikel 7.13 van de Wet (OER)
opleiding:	een samenhangend geheel van onderwijseenheden, gericht op de verwezenlijking van welomschreven doelstellingen op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden waarover degene die de opleiding voltooit, dient te beschikken zoals bedoeld in artikel 7.3, lid 2 van de Wet;
opleidingscommissie:	commissie voor advies en beoordeling betreffende het onderwijs en de onderwijs- en examenregeling als bedoeld in artikel 10.3c van de Wet;
PMT	Pabo Management Team
postpropedeutische	tweede fase in een bacheloropleiding als bedoeld in artikel 7.30

fase	van de Wet;
propedeuse:	eerste fase in een bacheloropleiding als bedoeld in artikel 7.8 lid 2 van de Wet;
stage:	periode van praktische voorbereiding op de beroepsuitoefening in verband met het onderwijs zoals bedoeld in artikel 7.3 lid 2 van de Wet; voor duale opleidingen kan in plaats van stage 'praktijk' gelezen worden;
student:	degene die bij de instelling ingeschreven is als bedoeld in artikel 7.32 tot en met 7.34 van de Wet;
studentenstatuut:	het statuut zoals bedoeld in artikel 7.59 van de wet, waarin de rechten en plichten van studenten worden genoemd;
studieadvies:	een advies dat door het instellingsbestuur op het einde van de propedeutische fase aan de student wordt uitgereikt over de voortzetting van zijn studie binnen of buiten de opleiding; aan dit advies kan ook een afwijzing verbonden zijn;
studiejaar:	de periode van 1 september tot en met 31 augustus van het daarop volgende jaar;
studielast:	de genormeerde tijdsinvestering in eenheden van 28 studiebelastingsuren verbonden aan een onderwijseenheid;
studiepunt:	een studiepunt is gelijk aan 28 studiebelastingsuren en wordt toegekend indien (een gedeelte van) een onderwijseenheid met goed gevolg is afgelegd. Registratie van studiepunten gebeurt volgens het European Credit Transfer System (ECTS), een systeem om de studiebelasting aan te duiden zodanig dat internationale vergelijking mogelijk is;
tentamen:	Alle vormen van toetsing waarbij bij goed gevolg de bijbehorende studiepunten worden toegekend (schriftelijke en mondelinge tentamens, opdrachten, afstudeergesprek etc.); definitie: een onderzoek naar kennis, inzicht en vaardigheden bij de afsluiting van een onderwijseenheid alsmede de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek, als bedoeld in artikel 7.10, lid 1 van de Wet;
vrijstelling:	gehele of gedeeltelijke ontheffing om te voldoen aan inschrijvings- en/of toelatingsvoorwaarden en/of het afleggen van tentamens;
WEB:	Wet Educatie en Beroepsonderwijs;
werkdag/-week:	elke dag of week, uitgezonderd zaterdag, zondag en vakantiedagen
Wet:	Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW, Staatsblad 593, 1992 en de latere aanvullingen en wijzigingen).

HOOFDSTUK 2 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 2 Wettelijke grondslag

1. Het instellingsbestuur heeft conform artikel 7.13 van de Wet voor elke door de hogeschool aangeboden opleiding of groep van opleidingen een onderwijs- en examenregeling vastgesteld. Het onderwijs wordt verzorgd in overeenstemming met de onderwijs- en examenregeling.
2. De onderwijs- en examenregeling bevat bovendien de regels die de examencommissie conform artikel 7.12 lid 4 van de Wet heeft vastgesteld met betrekking tot:
 - a. de goede gang van zaken tijdens de tentamens en de in dat verband te nemen maatregelen;
 - b. de beoordeling van degene die het tentamen aflegt;
 - c. de vaststelling van de uitslag van tentamens.

Artikel 3 Reikwijdte

Deze regeling is van toepassing op de voltijdse, deeltijdse en duale variant van de initiële bacheloropleiding tot leraar primair onderwijs (pabo), en derhalve niet op het postinitiële (contract)onderwijs.

Artikel 4 Eindtermen, onderwijskwalificaties en beroepsvereisten

Bij voltooiing van de opleiding moet een student zich een aantal kwaliteiten op het gebied van kennis, inzicht en vaardigheden hebben verworven. Deze kwaliteiten, de eindtermen en onderwijskwalificaties worden in het opleidingsoverzicht gespecificeerd.

HOOFDSTUK 3 EXAMENCOMMISSIE EN EXAMINATOREN

Artikel 5 Instelling van de examencommissie

1. Ten behoeve van het afnemen van examens en ten behoeve van de organisatie en de coördinatie van de tentamens is door het instellingsbestuur voor de opleiding tot leraar primair onderwijs (pabo) een examencommissie ingesteld.
2. De examencommissie brengt ten behoeve van het jaarverslag van de instelling in januari aan het instellingsbestuur verslag uit van haar werkzaamheden in het afgelopen kalenderjaar.

Artikel 6 Samenstelling en benoeming van de examencommissie (art. 7.12)

1. Het instellingsbestuur benoemt de leden van de examencommissie op basis van hun deskundigheid op het terrein van de desbetreffende opleiding. Ten minste één lid is als docent verbonden aan de opleiding. Alvorens tot benoeming van een lid over te gaan, hoort het instellingsbestuur de leden van de desbetreffende examencommissie. Uit de leden van de examencommissie wordt door het instellingsbestuur een voorzitter aangewezen.
2. De benoeming geschiedt voor een in het benoemingsbesluit aangegeven periode. De leden zijn steeds opnieuw benoembaar. Het lidmaatschap en/of voorzitterschap van de commissie eindigt:
 - a. door het verstrijken van de in het benoemingsbesluit genoemde periode, of
 - b. op eigen verzoek van de leden, in welk geval het lidmaatschap eindigt per het einde van het lopende studiejaar, of
 - c. voor de leden die tevens belast zijn met de verzorging van onderwijs in de opleiding door het vervallen van het verzorgen van onderwijs in de opleiding;
de persoon bedoeld onder c kan direct worden herbenoemd op grond van deskundigheid, tenzij daardoor niet meer wordt voldaan aan het eerst lid.
3. Het instellingsbestuur draagt er zorg voor dat het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie voldoende wordt gewaarborgd.
4. Het instellingsbestuur draagt zorg voor administratieve of organisatorische ondersteuning van de examencommissie. De medewerkers die met deze ondersteuning zijn belast, maken geen onderdeel uit van de examencommissie, en hebben dus geen stem in de besluitvorming.

Artikel 7 Taken van de examencommissie

Naast de elders in deze regeling genoemde taken en bevoegdheden, is de examencommissie belast met:

- a. Het op objectieve en deskundige wijze vaststellen of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs – en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad (art. 7.12)
- b. Het borgen van de kwaliteit van de tentamens en examens;
- c. de inrichting, organisatie en coördinatie van de tentamens en examens;
- d. het uitoefenen van toezicht op het afnemen van tentamens en examens;
- e. de bekendmaking van data en tijden voor het afleggen van de tentamens en examens;
- f. het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen binnen het kader van de onderwijs- en examenregeling om de uitslag van tentamens en examens te beoordelen en vast te stellen;
- g. de vaststelling van de uitslag van de tentamens en examens;
- h. het verlenen van vrijstellingen voor tentamens en examens (artikel 7.12b, lid 1d);
- i. het beoordelen en sanctioneren van onregelmatigheden bij tentamens;
- j. het uitreiken van getuigschriften voor met goed gevolg afgelegde examens, nadat het college van bestuur heeft verklaard dat aan de procedurele eisen voor de afgifte is voldaan (art. 7.11, lid 2)
- k. het beslissen overeenkomstig door het college van bestuur vast te stellen regels over het verzoek van degene die aanspraak heeft op uitreiking van het getuigschrift daartoe nog niet over te gaan (art. 7.11 lid 3);
- l. het uitreiken van verklaringen voor met goed gevolg afgelegde tentamens;
- m. het bewaken van de correctietermijn als bedoeld in de artikelen 40, 41 en 42;
- n. het op verzoek vooraf toetsen van de studieadviezen die namens het instellingsbestuur worden uitgereikt.
- o. de bevoegdheid indien een student of extraneus fraudeert, de betrokkene het recht te ontnemen één of meer door de commissie aan te wijzen tentamens of examens af te leggen, gedurende een door de commissie te bepalen termijn van ten hoogste een jaar. Bij ernstige fraude kan het college van bestuur op voorstel van de examencommissie de inschrijving voor de opleiding voor betrokkenen definitief beëindigen (art., 7.12b, lid 2)
- p. het vaststellen van regels over de uitvoering van de taken en bevoegdheden bedoeld in onderdeel b, f, h en o.

Artikel 8 Werkwijze van de examencommissie

1. De student kan bij de examencommissie een verzoekschrift indienen tot uitzondering op of vrijstelling van hetgeen in de regelingen of in de opleidingsgids is bepaald, volgens de procedure zoals vermeld in artikel 50.
2. De student kan een bezwaarschrift indienen tegen een beslissing van de examencommissie of een examinator, volgens de procedure zoals vermeld in artikel 50.
3. Een verzoekschrift en een bezwaarschrift worden door de student schriftelijk ingediend bij de examencommissie, op de wijze zoals vermeld in de opleidingsgids.
4. Voor de examencommissies gelden de volgende procedurevoorschriften:
 - a. Een bezwaar tegen een beslissing van de examencommissie of examinator wordt niet ontvankelijk verklaard, indien niet voldaan is aan de termijnen voor bezwaar zoals genoemd in artikel 50.
 - b. Indien het bezwaarschrift na afloop van de termijn, zoals genoemd in artikel 50, is ontvangen, blijft niet-ontvankelijkheid op grond daarvan achterwege, indien de ondertekenaar van het bezwaarschrift aantoont dat hij het bezwaarschrift heeft ingediend zo spoedig als dit redelijkerwijs kon worden verlangd.
 - c. Een bezwaarschrift bij de examencommissie schort de beroepstermijn, die geldt wanneer de student tegen de beslissing van de examencommissie bij het College van Beroep in beroep wil gaan, niet op.
5. Examencommissies nemen besluiten bij gewone meerderheid van stemmen. Als de stemmen staken, beslist de voorzitter inzake het te nemen besluit.

6. Besluiten van een examencommissie worden in notulen vastgelegd. De notulen worden door of namens de voorzitter gefiatteerd. Schriftelijke stukken ter uitvoering of nadere invulling van besluiten van een examencommissie worden door of namens de voorzitter ondertekend.
7. De vergaderingen van de examencommissies zijn niet openbaar, tenzij de voorzitter hierover anders beslist. De voorzitter kan personen die geen deel uitmaken van de examencommissie uitnodigen een vergadering bij te wonen en aan de beraadslaging deel te nemen. Deze personen hebben geen stem in de besluitneming van de commissie.
8. Een examencommissie kan de uitoefening van een of meer van haar bevoegdheden opdragen aan een of meer leden van die commissie of aan een of meer examinatoren.
9. Een examencommissie kan de uitoefening van een of meer van haar taken opdragen aan de personen zoals genoemd in artikel 6 lid 3.

Artikel 9 Examinatoren

1. De examencommissie wijst ten behoeve van het afnemen van de tentamens en het uitvoeren van assessments, alsmede ten behoeve van de uitoefening van toezicht daarop, examinatoren aan. Als examinator kunnen slechts worden aangewezen:
 - leden van het personeel die met het verzorgen van het onderwijs in de desbetreffende groep van opleidingen zijn belast;
 - deskundigen van buiten de opleiding.
2. De examinatoren verstrekken de examencommissie gevraagde inlichtingen. De examencommissie kan de examinatoren richtlijnen en aanwijzingen geven met betrekking tot:
 - de beoordeling van degene die een tentamen aflegt en
 - de vaststelling van de uitslag van een tentamen.
3. Namens de examinatoren kunnen andere personen dan genoemd in het eerste lid toezicht houden tijdens het afnemen van de tentamens.

HOOFDSTUK 4 VOOROPLEIDINGSEISEN

Artikel 10 Vooropleidingseisen

1. Iemand kan als student voor een opleiding worden ingeschreven, indien hij in het bezit is van:
 - a. een diploma voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (VWO), of
 - b. een diploma hoger algemeen voortgezet onderwijs (HAVO), of
 - c. een diploma van een middenkaderopleiding en van een specialistenopleiding of van een bij ministeriële regeling aangewezen vakopleiding, als bedoeld in artikel 7.2.2 lid 1 van de Wet educatie en beroepsonderwijs (WEB), voor zover deze is gericht op het vierde en hoogste niveau van beroepsuitoefening (niveau 4).
2. Het instellingsbestuur verleent vrijstelling van de in het eerste lid genoemde vooropleidingseisen wanneer is voldaan aan een van de volgende voorwaarden:
 - a. de aanvrager is in bezit van een getuigschrift van een met goed gevolg afgelegd propedeutisch examen aan een hogeschool of universiteit;
 - b. aan de aanvrager is de graad Bachelor of Master verleend;
 - c. de aanvrager is in bezit van een bij ministeriële regeling aangewezen diploma, dat is aangemerkt als tenminste gelijkwaardig aan een in het eerste lid bedoeld diploma;
 - d. de aanvrager is in bezit van een ander diploma, dat echter door de examencommissie is aangemerkt als tenminste gelijkwaardig aan een in het eerste lid bedoeld diploma.
3. Indien het in het tweede lid onder d bedoelde diploma een buiten Nederland afgegeven diploma is, kan het instellingsbestuur bepalen dat vrijstelling van de in het eerste lid gestelde vooropleidingseisen pas wordt verleend, nadat het bewijs is geleverd van voldoende beheersing van de Nederlandse taal voor het met vrucht kunnen volgen van het onderwijs.

Artikel 11 Toelatingsonderzoek

1. Het instellingsbestuur kan personen van eenentwintig jaar of ouder, die niet voldoen aan de in artikel 10 lid 1 en 2 gestelde vooropleidingseisen, van die vooropleidingseis vrijstellen indien zij in een toelatingsonderzoek blijken te hebben gegeven van geschiktheid voor het onderwijs binnen de opleiding en van voldoende beheersing van de Nederlandse taal voor het met vrucht kunnen volgen van dat onderwijs.
2. Het toelatingsonderzoek wordt afgenomen door een door het instellingsbestuur ingestelde commissie.
3. Het instellingsbestuur kan ten aanzien van een bezitter van een buiten Nederland afgegeven diploma, dat in eigen land toegang geeft tot een opleiding voor hoger onderwijs, afwijken van de in het eerste lid genoemde leeftijd. Dat is in bijzondere gevallen ook mogelijk als geen diploma kan worden overgelegd.
4. Een kandidaat is geslaagd voor het toelatingsonderzoek indien hij heeft voldaan aan de in het eerste lid gestelde eisen. Door of namens het instellingsbestuur wordt aan de kandidaat die is geslaagd voor het toelatingsonderzoek een schriftelijke verklaring verstrekt ter bevestiging van de toelaatbaarheid.

Artikel 12 Toelating tot de postpropedeutische fase

1. Voor een inschrijving voor een opleiding na het propedeutisch examen geldt als eis het bezit van een getuigschrift van het met goed gevolg afgelegde propedeutisch examen van de opleiding, of van het met goed gevolg afgelegde propedeutisch examen van een opleiding die naar het oordeel van het instellingsbestuur daarmee overeenkomt.
2. Het instellingsbestuur kan conform artikel 7.30 lid 2, 7.31a en 7.31b van de Wet vrijstelling verlenen van het propedeutisch examen op grond van het bezit van een tenminste gelijkwaardig Nederlands of buitenlands diploma dan wel op basis van een diploma van een toelaatbare WEB-opleiding.
3. Het instellingsbestuur kan, indien naar zijn oordeel het niveau van vooropleiding van de betrokkene niet zodanig is dat het een vrijstelling van de in het derde lid bedoelde omvang toelaat, een vrijstelling van geringere omvang verlenen.
4. Een student kan slechts worden toegelaten tot de post-propedeutische fase van de opleiding wanneer voldaan is aan de volgende voorwaarden:
 - de landelijke rekentoets is met goed gevolg afgelegd (geldt voor alle propedeutische studenten **vanaf 1 september 2006**);
 - de landelijke taaltoets is met goed gevolg afgelegd (geldt voor alle propedeutische studenten **vanaf 1 september 2007**);
 - de wereldoriëntatietoets is met goed gevolg afgelegd (geldt voor alle propedeutische studenten **vanaf 1 september 2008**). Deze toets bevat onderdelen van de vakken aardrijkskunde, geschiedenis en natuuronderwijs. De toets mag drie keer worden afgelegd in het eerste leerjaar en twee keer in het tweede leerjaar. Indien de toets na vijf keer niet met voldoende resultaat is afgerond, volgt een bindend afwijzend studieadvies;
5. In afwijking van lid 1 en lid 4 heeft een student wel toegang tot het volgen van het onderwijs en het afleggen van toetsen van de postpropedeutische fase van de opleiding wanneer voldaan is aan de volgende voorwaarden:
 - de student volgt een route die een combinatie inhoudt van het gelijktijdig volgen van onderwijs en het afleggen van toetsen van de propedeutische fase en van de postpropedeutische fase, zoals bedoeld in artikel 26 lid 1, en
 - de student heeft binnen de propedeutische fase van de opleiding geen bindend afwijzend studieadvies gekregen.

HOOFDSTUK 5 INRICHTING OPLEIDINGEN

Artikel 13 Studielast opleidingen

1. De totale studielast van de opleiding bedraagt 240 studiepunten. Een studiepunten is gelijk aan 28 uren studiebelastingen. De studielast van een leerjaar bedraagt 60 studiepunten.

2. De studielast van de propedeutische fase van de opleiding bedraagt 60 studiepunten, en de studielast van de postpropedeutische fase van de opleiding 180 studiepunten.
3. De studielast van de afzonderlijke modules van de opleiding staat aangegeven in de opleidingsgids.

Artikel 14 Inrichting opleiding

1. In de opleidingen kunnen de volgende examens worden afgelegd:
 - a. het propedeutisch examen ter afsluiting van de propedeutische fase, en
 - b. het afsluitend examen ter afsluiting van de postpropedeutische fase.
2. De inrichting en opzet van de opleiding in relatie tot de wettelijke bekwaamheidseisen die aan leraren gesteld worden is beschreven in het opleidingsoverzicht.
3. De propedeutische fase van een opleiding is, met het oog op het uit te brengen studieadvies, zodanig ingericht dat er sprake is van het verkrijgen van inzicht in de inhoud van de opleiding, met de mogelijkheid van verwijzing en selectie gedurende die fase.
4. In de moduleboeken staat aangegeven wat de inhoud en de opzet is van de modules van de opleiding.

Artikel 14b: Minoren en internationale oriëntatie

1. De inrichting en opzet van minoren is beschreven in de Opleidingsgids minoren.
2. Internationale oriëntatie dient onderdeel uit te maken van de minor of dient op een andere manier in het vierde leerjaar plaats te vinden.
3. Een student kan een minor volgen bij een andere instelling, na voorafgaande toestemming door de examencommissie. De examencommissie verleent deze toestemming mede aan de hand van de criteria of internationale oriëntatie aan bod is gekomen en of minor aantoonbaar bijdraagt aan de vorming als leraar.

Artikel 15 Stages

De inhoud, de opzet en de studielast van stages staat aangegeven in de stagegids.

Artikel 16 Eigen bijdragen

4. De kosten van onderwijsbenodigdheden voor eigen gebruik, zoals boeken, syllabi, moduleboeken, kopieerkosten en dergelijke, en de kosten van werkweken zijn voor rekening van de student, tenzij nadrukkelijk anders wordt aangegeven.
5. Bij een verzoek tot uitschrijving van een student dienen eventuele openstaande kosten te zijn voldaan voordat tot uitschrijving kan worden overgegaan.

HOOFDSTUK 6 STUDIEBEGELEIDING, STUDIEVOORTGANG EN STUDIEADVIES

Artikel 17 Studiebegeleiding

Het instellingsbestuur draagt zorg voor de introductie en de studiebegeleiding van de studenten die voor de opleiding zijn ingeschreven, mede ten behoeve van hun oriëntatie op mogelijke studiewegen in en buiten de opleidingen. In de opleidingsgids staat aangegeven op welke manier de studiebegeleiding in de propedeutische en de postpropedeutische fase plaatsvindt.

Artikel 18 Studievoortgang

1. Het instellingsbestuur draagt zorg voor een zodanige registratie van de studieresultaten, dat aan elke student op afzienbare termijn een overzicht verschaft kan worden van de door hem behaalde resultaten in relatie tot het onderwijs- en examenprogramma van de opleiding.
2. De tussentijdse studievoortgang (cijfers en behaalde studiepunten) kan door de student binnen en buiten de hogeschool digitaal worden ingezien.

Artikel 19 Studieadvies in de propedeutische fase

1. Aan elke student wordt uiterlijk aan het einde van diens eerste jaar van inschrijving voor de propedeutische fase van de opleiding door of namens het instellingsbestuur een studieadvies uitgebracht over de voortzetting van zijn studie binnen de opleiding.
2. Onverminderd het bepaalde in het eerste lid kan het instellingsbestuur het studieadvies aan de student uitbrengen zolang deze het propedeutisch examen niet met goed gevolg heeft afgelegd.
3. Het instellingsbestuur kan aan het studieadvies een afwijzing verbinden, inhoudende dat de student niet meer voor dezelfde opleiding als student of extraneus kan worden ingeschreven. Deze afwijzing wordt het bindend afwijzend studieadvies (BAS) genoemd. Een dergelijke afwijzing kan slechts worden gegeven als de student met inachtneming van zijn persoonlijke omstandigheden niet geschikt moet worden geacht voor de opleiding, doordat zijn studieresultaten niet voldoen aan de gestelde vereisten.

Artikel 20 Voorwaarden bindend afwijzend studieadvies

1. Het studieadvies in de propedeutische fase heeft een bindend karakter indien de student op het moment dat het advies wordt uitgebracht niet voldoet aan de volgende voorwaarden:
 - a. de stage binnen de propedeutische fase is als geheel met een voldoende gewaardeerd, en
 - b. er zijn binnen de propedeutische fase in totaal minimaal 40 studiepunten behaald, waaronder in elk geval de studiepunten voor de stage binnen de propedeutische fase;
 - c. de landelijke rekentoets, als bedoeld in artikel 12 lid 4, is **in het eerste jaar van inschrijving** met een voldoende gewaardeerd (geldt voor alle propedeutische studenten **vanaf 1 september 2006**);
 - d. de landelijke taaltoets, als bedoeld in artikel 12 lid 4, is **in het eerste jaar van inschrijving** met een voldoende gewaardeerd (geldt voor alle propedeutische studenten **vanaf 1 september 2007**);
 - e. de wereldoriëntatietoets, als bedoeld in artikel 12 lid 4, is **in het eerste of tweede jaar van inschrijving** met een voldoende gewaardeerd (geldt voor alle propedeutische studenten **vanaf 1 september 2008**);
2. In aanvulling op het eerste lid wordt tot een afwijzing overgegaan wanneer de student aan het einde van het tweede jaar van inschrijving het propedeutisch examen nog niet heeft behaald.
3. Indien een student zich voor de tweede maal heeft ingeschreven bij de opleiding en hij zich op enig moment in het eerste jaar van inschrijving voor dezelfde opleiding heeft laten uitschrijven, terwijl aan hem een voorlopige BAS als bedoeld in artikel 24, eerste lid, onderdeel c, was gegeven, kan aan hem in het tweede jaar van inschrijving een bindend afwijzend studieadvies worden gegeven met in acht neming van de voorlopige BAS.

Artikel 21 Verdere voorwaarden bindend afwijzend studieadvies

1. Een bindend afwijzend studieadvies wordt niet uitgebracht wanneer de student gedurende het studiejaar niet ten minste éénmaal is gewaarschuwd dat hij bij ongewijzigde omstandigheden een bindend afwijzend studieadvies zal kunnen ontvangen, inclusief vermelding van de gevolgen daarvan.
2. Indien het instellingsbestuur voornemens is te besluiten tot een bindend afwijzend studieadvies, stelt het de student in de gelegenheid te worden gehoord alvorens dit besluit te nemen.
3. Het instellingsbestuur besluit pas over het uitbrengen van een bindend afwijzend studieadvies nadat het PMT of een door het PMT aangewezen persoon om advies is gevraagd ten aanzien van bijzondere persoonlijke omstandigheden die aanleiding zouden kunnen vormen om af te zien van het uitbrengen van het bindend afwijzend studieadvies aan de betrokken student.

Artikel 22 Gevolgen bindend afwijzend studieadvies

Van de student die op grond artikel 19 lid 3 (bindend afwijzend studieadvies) is afgewezen, wordt de inschrijving voor de desbetreffende opleiding beëindigd. De student kan niet opnieuw voor die opleiding worden ingeschreven, tenzij:

- a. het instellingsbestuur aan de afwijzing een termijn heeft verbonden, of

- b. de betrokkene op een later tijdstip verzoekt om te worden ingeschreven voor de desbetreffende opleiding en daarbij ten genoegen van de examencommissie aannemelijk maakt dat hij alsnog de opleiding met goed gevolg zal kunnen afronden.

Artikel 23 Persoonlijke omstandigheden

1. Het instellingsbestuur neemt, na hierover advies te hebben ingewonnen bij het PMT of een door het PMT aangewezen persoon, bij het uitbrengen van het studieadvies uitsluitend de volgende persoonlijke omstandigheden van de desbetreffende student in acht:
 - a. ziekte;
 - b. lichamelijke, zintuiglijke of andere functiestoornis;
 - c. zwangerschap;
 - d. bijzondere familieomstandigheden, waaronder begrepen de bijzondere omstandigheden van degene met wie de aanvrager gehuwd is;
 - e. het lidmaatschap van de medezeggenschapsraad en/of de opleidingscommissie;
 - f. andere door het instellingsbestuur aan te geven omstandigheden waarin de aanvrager activiteiten ontplooit in het kader van de organisatie en het bestuur van de zaken van de hogeschool;
 - g. lidmaatschap van het bestuur van een studentenorganisatie van enige omvang met volledige rechtsbevoegdheid dan wel van een vergelijkbare organisatie van enige omvang, bij wie de behartiging van het algemeen maatschappelijke belang op de voorgrond staat en die daartoe daadwerkelijk activiteiten ontplooit, een en ander ter beoordeling van het instellingsbestuur;
 - h. andere situaties waarin de student door overmacht niet heeft kunnen deelnemen aan tentamens dan wel het onderwijs dat daaraan ten grondslag ligt, zulks ter beoordeling door het instellingsbestuur.
2. Indien een persoonlijke omstandigheid als bedoeld in het eerste lid zich voordoet, maakt de student daarvan zo spoedig mogelijk melding bij het PMT of een door het PMT aangewezen persoon. Een student die verzuimt melding te maken bij het PMT of een door het PMT aangewezen persoon, kan zich later bij het ontvangen van een bindend afwijzend studieadvies niet meer beroepen op persoonlijke omstandigheden. Ten aanzien van ziekte geldt dat een doktersverklaring dient te worden overlegd.
3. Het PMT of een door het PMT aangewezen persoon legt na de melding als bedoeld in het tweede lid de volgende gegevens vast:
 - tijdstip van de melding;
 - periode waarin de omstandigheid zich voordoet of voordeed;
 - omschrijving van de omstandigheid en de mate waarin de student niet aan onderwijs en/of toetsing kan of heeft kunnen deelnemen.
4. Het PMT of een door het PMT aangewezen persoon draagt er zorg voor dat de melding van de persoonlijke omstandigheden, als bedoeld in het eerste lid onder a tot en met d en h, vertrouwelijk worden behandeld.

Artikel 24 Procedure bij uitbrengen bindend afwijzend studieadvies

1. Bij de totstandkoming van het studieadvies en de eventueel daaraan gekoppelde afwijzing wordt de volgende procedure in acht genomen:
 - a. Bij de aanvang van het eerste jaar van inschrijving wordt aan de studenten, in het kader van de studiebegeleiding, uitdrukkelijk informatie gegeven over het studieadvies. Daarbij wordt ook gewezen op de rol van het PMT of een door het PMT aangewezen persoon in de procedure.
 - b. Uiterlijk vier weken na de herkansing van de tweede toetsingsperiode in het eerste jaar van inschrijving voor de propedeuse ontvangen de studenten een schriftelijk tussentijds advies over de voortzetting van de studie.
 - c. Aan een tussentijds advies als bedoeld onder b wordt door het instellingsbestuur een waarschuwing verbonden, wanneer op grond van de geregistreerde studievoortgang moet worden geconstateerd dat niet is voldaan aan de studievoortgangnorm voor het desbetreffende deel van

het eerste jaar van inschrijving. Deze schriftelijke waarschuwing wordt het voorlopig bindend afwijzend studieadvies (voorlopig BAS) genoemd.

- d. De waarschuwing als bedoeld onder c wordt gevolgd door een door of namens het instellingsbestuur met de student schriftelijk vastgelegde afspraak over studieplanning en studiebegeleiding. Deze afspraak is er op gericht dat binnen een redelijke termijn aan de norm voor studievoortgang kan worden voldaan.
2. Indien sprake is van een afwijzing op grond van artikel 19 lid 3 (bindend afwijzend studieadvies), bevat het studieadvies tenminste:
 - de gronden waarop de afwijzing is gebaseerd;
 - de eventuele duur van de afwijzing;
 - een verwijzingsadvies (indien mogelijk);
 - de mogelijkheden van beroep voor de student.Het studieadvies wordt ondertekend namens het instellingsbestuur. Het wordt binnen zes werkdagen na ondertekening aangetekend aan de student verzonden of persoonlijk uitgereikt.
3. Binnen 15 werkdagen na toezending, dan wel bekendmaking van het bindend studieadvies kan de student een verzoek tot herziening van het besluit indienen bij de examencommissie, volgens de procedure zoals vermeld in artikel 50, onverminderd zijn recht om binnen vier kalenderweken rechtstreeks beroep aan te tekenen bij het College van beroep voor de examens, volgens de procedure zoals vermeld in artikel 51.

HOOFDSTUK 7 INRICHTING EXAMENS EN TENTAMENS

Artikel 25 Tentamens en examens

1. Aan elke module is een tentamen verbonden.
2. Een tentamen omvat een onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de student, alsmede de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek.
3. Een tentamen kan bestaan uit twee of meer deeltentamens. Het gewogen gemiddelde van deze deeltentamens vormt het cijfer voor het tentamen zoals bedoeld in het eerste lid.
4. In de moduleboeken staat aangegeven welke tentamenvorm wordt gebruikt voor de toetsing van de verschillende modules. De kenmerken van de verschillende tentamenvormen worden beschreven in het toetsplan van de hogeschool.

Artikel 26 Vrijstelling

1. Namens het instellingsbestuur verleent de examencommissie bij aanvang van de postpropedeutische fase een vrijstelling van 60 studiepunten aan bezitters van een diploma als bedoeld in artikel 10 lid 1 onder a (VWO). Aan bezitters van een diploma als bedoeld in artikel 10 lid 1 onder b (HAVO) en c (voor zover dit de verwante WEB-opleiding Onderwijsassistent niveau 4 betreft) kan na het met goed gevolg afleggen van een toelatingstoets voor 60 studiepunten vrijstelling verleend worden.
2. Door de examencommissie kan, op schriftelijk verzoek van de student volgens de procedure zoals vermeld in de opleidingsgids, aan de student vrijstelling verleend worden van het afleggen van één of meer tentamens, dan wel van het propedeutisch examen, op grond van:
 - een eerder met goed gevolg afgelegde tentamen of examen, of
 - buiten het hoger onderwijs opgedane kennis of vaardigheden (EVC), waaruit blijkt dat de kandidaat reeds aan de vereisten van het desbetreffende tentamen of examen voldaan heeft.
3. Een beslissing over het verzoek tot vrijstelling wordt door de examencommissie genomen met inachtneming van het niveau en de studielast van de onderwijseenheden waarvoor de vrijstelling gevraagd wordt.
4. Bij goedkeuring van het verzoek tot vrijstelling verstrekt degene die de vrijstelling verleent de verzoeker een bewijs van vrijstelling. Dit bewijs vermeldt de datum waarop de vrijstelling is verleend, de desbetreffende tentamens of examens, en de geldigheidsduur van de vrijstelling.

5. De geldigheidsduur van verleende vrijstellingen voor onderwijseenheden is vijf jaar. Indien een student tijdelijk zijn studie onderbreekt, blijft deze termijn gelden.
6. De examencommissie kan besluiten dat in aanvulling op of ter vervanging van de hiervoor beschreven vrijstellingsprocedure een assessment wordt afgenomen.
7. Voor deeltentamens worden geen vrijstellingen verleend.
8. Over eventuele verlenging van de in lid 4 en 6 genoemde termijnen beslist de examencommissie.

Artikel 27 Voorwaarden deelname tentamens leerjaren 3 en 4

1. Aan de tentamens van leerjaar 3 en leerjaar 4 kan niet eerder worden deelgenomen dan nadat de propedeuse is afgerond. De propedeuse dient binnen twee jaar te zijn afgerond.
2. Bovendien kan aan tentamens van leerjaar 3 en leerjaar 4 niet eerder worden deelgenomen dan nadat de wereldoriëntatietoets met goed gevolg is afgelegd (geldt voor alle studenten die **vanaf 1 september 2008** zijn ingestroomd in de opleiding).
3. In afwijking van het eerste lid geldt voor personen die op basis van artikel 26 lid 1 een verkorte opleiding volgen dat de student die de propedeutische fase nog niet heeft afgerond desondanks aan tentamens van leerjaar 3 kan deelnemen. De propedeuse dient door deze personen binnen 18 maanden te zijn afgerond.
4. Personen die op basis van artikel 10 lid 2 onder b tot de opleiding zijn toegelaten (instromers met HBO- of WO-diploma) zijn vrijgesteld van de eis zoals genoemd in lid 1 van dit artikel. De propedeuse dient binnen 18 maanden te zijn afgerond. Voor studenten die de deeltijdse opleiding volgen, blijft de verplichting gelden dat de propedeuse binnen twee jaar dient te zijn afgerond.

Artikel 28 Voorwaarden deelname stage leerjaren 2, 3 en 4

1. Aan de stage van leerjaar 2 en 3 kan pas worden deelgenomen, wanneer de stage van de propedeutische fase met een voldoende is afgerond of wanneer hiervoor vrijstellingen zijn toegekend.
2. In afwijking van het eerste lid geldt voor personen die op basis van artikel 26 lid 1 een verkorte opleiding volgen en voor personen die zijn ingeschreven voor de duale opleiding dat aan de stage van leerjaar 3 pas kan worden deelgenomen wanneer de stage van de propedeutische fase met een voldoende is afgerond of wanneer hiervoor vrijstellingen zijn toegekend.
3. Aan de LIO-stage kan pas door een student worden deelgenomen wanneer voldaan is aan elk van de volgende voorwaarden:
 - a. de student heeft het propedeutisch examen met goed gevolg afgerond;
 - b. de student heeft in de postpropedeutische fase 120 studiepunten behaald of heeft hiervoor vrijstellingen ontvangen;
 - c. de student heeft de stage van leerjaar 2 en 3 met een voldoende afgerond of heeft hiervoor vrijstellingen ontvangen.
4. Studenten die zijn gestart met de opleiding in het studiejaar 2010-2011 kunnen pas deelnemen aan de LIO-stage indien de kennistoets Nederlands en rekenen met goed gevolg is afgelegd.

Artikel 29 Deelname aan tentamens

1. Studenten die voor een opleiding zijn ingeschreven, krijgen de gelegenheid de voor die opleiding voorgeschreven tentamens en examens af te leggen.
2. In de moduleboeken wordt per tentamen aangegeven of het tentamen mondeling, schriftelijk, of op andere wijze moet worden afgelegd. De examencommissie is bevoegd in bijzondere gevallen anders te bepalen.

Artikel 30 Geldigheidsduur tentamens

1. De geldigheidsduur van voor tentamens behaalde resultaten is beperkt tot vijf jaar, mits de eindtermen voor een bepaalde onderwijseenheid niet zijn veranderd. Als de eindtermen voor een bepaalde onderwijseenheid zijn veranderd, kan de examencommissie een aanvullend of vervangend tentamen opleggen, voordat een student wordt toegelaten tot het afleggen van een examen.

2. Indien een student tijdelijk zijn studie onderbreekt, blijft de termijn zoals bedoeld in lid 1 gelden.
3. Tentamenbeoordelingen waarvan de geldigheidsduur is verstreken kunnen wel deel uitmaken van een aanvraag tot vrijstelling als bedoeld in artikel 26 lid 2, mits de eindtermen voor een bepaalde onderwijseenheid niet zijn veranderd.
4. Over eventuele verlenging van de in het eerste lid genoemde termijn of over het opleggen van een aanvullend of vervangend tentamen in geval van verstrijken van deze termijn beslist de examencommissie.

Artikel 31 Beoordeling van tentamens, deeltentamens en stage

1. De beoordeling van een tentamen van een module of een afstudeeronderzoek wordt uitgedrukt in cijfers van 10 tot en met 100, dan wel een waardering met voldoende of onvoldoende. In voorkomende gevallen kan ook met goed gewaardeerd worden.
2. De studielast van de module, uitgedrukt in studiepunten, kan alleen worden gerealiseerd wanneer aan een tentamen van een module (of het gewogen gemiddelde van de gezamenlijke deeltentamens van een module) een cijfer van minimaal 55 of een waardering met voldoende is toegekend. Ook de afzonderlijke deeltentamens binnen een module dienen te worden afgesloten met een cijfer van minimaal 55 of een waardering met voldoende, tenzij in de opleidingsgids of het moduleboek een afwijkende eis wordt genoemd.
3. De stage levert per leerjaar als geheel een waardering voldoende of onvoldoende op.

Artikel 32 Toekenning studiepunten

1. Studiepunten voor een module of een afstudeeronderzoek worden toegekend op het moment dat aan alle voorwaarden die voor toekenning zijn gesteld, is voldaan.
2. Studiepunten voor de stage worden per leerjaar toegekend, wanneer de stage met een voldoende is gewaardeerd. Wanneer een onderdeel van de stage van een leerjaar niet is behaald, worden voor dat leerjaar in het geheel geen studiepunten voor de stage toegekend.

Artikel 33 Aanvullende voorwaarden

1. De examencommissie kan aan bepaalde onderwijseenheden aanvullende voorwaarden verbinden (zoals aanwezigheidsplicht bij bepaalde onderwijsactiviteiten), waaraan voldaan dient te worden om in aanmerking te kunnen komen voor toekenning van de studielast voor de module waartoe de desbetreffende onderwijseenheid behoort. Deze voorwaarden worden in de opleidingsgids vermeld.
2. De examencommissie kan, wanneer dergelijke voorwaarden zijn gesteld, vrijstelling verlenen van het voldoen aan de voorwaarden, eventueel onder het stellen van vervangende eisen.

HOOFDSTUK 8 ORGANISATIE VAN EXAMENS EN TENTAMENS

Artikel 34 Tijdstip afleggen tentamens

1. Aan de student wordt jaarlijks een rooster verstrekt waarop staat aangegeven in welke weken de tentamens worden afgenomen, en in welke weken de herkansing van tentamens plaatsvindt.
2. Per tentamen wordt de precieze datum, het tijdstip van aanvang en einde en de plaats uiterlijk twee weken voor aanvang van het tentamen bekend gemaakt op een wijze zoals aangegeven in de hogeschoolgids. In de hogeschool staat ook de aanmeldingsprocedure aangegeven.
3. Tentamens kunnen alleen op de daarvoor vastgestelde tijden worden afgelegd. De examencommissie is bevoegd in bijzondere gevallen anders te bepalen.

Artikel 35 Inschrijven voor tentamens

1. Voor tentamens die worden aangeboden in aansluiting op het in een bepaalde periode gegeven onderwijs hoeven studenten zich niet apart in te schrijven.
2. Voor tentamens die in de herkansing worden aangeboden dient de student zich tijdig in te schrijven, op de wijze zoals vermeld in de hogeschoolgids.

3. De student die niet heeft gehandeld conform het bepaalde bij of krachtens het lid 1 en 2, is uitgesloten van deelname aan het betreffende tentamen, tenzij door of namens de voorzitter van de examencommissie anders wordt beslist.

Artikel 36 Voorzieningen voor studenten met handicap of chronische ziekte

1. Aan lichamelijk of zintuiglijk gehandicapte studenten wordt de gelegenheid geboden de tentamens op een zoveel mogelijk aan hun individuele handicap aangepaste wijze af te leggen. De student dient daartoe tijdig een schriftelijk, met redenen omkleed verzoek in bij de examencommissie, zo mogelijk voorzien van bewijsstukken (doktersverklaring etc.). De examencommissie vindt zo nodig deskundig advies in alvorens te beslissen. Indien gewenst wordt de student in de gelegenheid gesteld om te worden gehoord. Zo snel mogelijk, maar uiterlijk binnen maximaal zes weken na ontvangst van het verzoek wordt de student duidelijkheid gegeven over de voorzieningen die getroffen kunnen worden.
2. Bij een langdurige of chronische handicap is het verzoek slechts éénmaal per studiejaar nodig, in andere gevallen per tentamen of tentamenperiode.
3. Aan het begin van het studiejaar informeert de opleiding de studenten over deze mogelijkheid en wordt de student waar nodig doorverwezen naar de coördinator handicap en chronische ziekte.

Artikel 37 Gang van zaken bij schriftelijke tentamens

1. Een schriftelijk tentamen wordt afgelegd onder toezicht van tenminste één examinerator of degene die namens hem toezicht houdt, daartoe aangewezen door de examencommissie.
2. Examineratoren en andere personen die bij een tentamen zijn betrokken dragen er zorg voor dat ten aanzien van opgaven en opdrachten de vereiste geheimhouding blijft bewaard, totdat de opgaven aan de studenten zijn uitgereikt.
3. Tijdens ieder schriftelijk tentamen wordt door de examinerator of degene die namens hem toezicht houdt een presentielijst ingevuld. De student heeft hiertoe zijn collegekaart bij elk tentamen bij zich en toont deze bij het inleveren van zijn werk. Als de student niet in staat is zijn studentenpas te tonen, maar zich wel kan identificeren, maakt de examinerator of degene die namens hem toezicht houdt hiervan na afloop melding aan de voorzitter van de examencommissie. Studenten die zich niet kunnen identificeren zijn uitgesloten van deelname aan tentamens.
4. Een student die meer dan 10 minuten te laat komt bij aanvang van een tentamen verliest het recht tot deelname aan het tentamen, tenzij de examinerator of degene die namens hem toezicht houdt anders beslist. Bij het te laat komen voor een tentamen wordt aan de student geen verlenging geboden van de tentamentijd.
5. Alle schriftelijke en mondelinge aanwijzingen van de examencommissie, examinerator of degene die namens hem toezicht houdt dienen door de student te worden opgevolgd.

Artikel 38 Gang van zaken bij mondelinge tentamen, eindgesprek of afstudeergesprek

1. Een mondeling tentamen van een afstudeerwerk, een afstudeergesprek, dient in alle gevallen te worden afgenomen door twee docenten.
2. Andere dan het in lid 1 genoemde mondelinge tentamen moeten indien mogelijk door twee docenten worden afgenomen. Van deze regel kan worden afgeweken als de aanwezigheid van twee personen door bijzondere omstandigheden niet mogelijk is. Hiervan wordt in voorkomende gevallen vooraf mededeling gedaan.
3. Het verloop van een mondeling tentamen, eindgesprek of afstudeergesprek wordt in een verslag vastgelegd. In het verslag worden het tijdstip van aanvang en beëindiging, een beknopte weergave van de inhoud van het tentamengesprek en de beoordeling ervan opgenomen.
4. Mondelinge tentamens, eindgesprekken en afstudeergesprekken zijn openbaar, tenzij door of namens de examencommissie anders wordt beslist.
5. Wanneer iemand een mondeling tentamen, eindgesprek of afstudeergesprek wil bijwonen, dient hij dit uiterlijk 24 uur voor de aanvang van het tentamen schriftelijk te melden bij de examinerator.
6. Het is niet toegestaan om de tentamenruimte binnen te gaan tijdens de afname van de tentamens of het voeren van de gesprekken.

Artikel 39 Inleveren opdrachten en werkstukken

1. Opdrachten en werkstukken die onderdeel uitmaken van de toetsing dienen uiterlijk in de tentamenweek van de desbetreffende module te worden ingeleverd, tenzij in de moduleboeken een afwijkende termijn vermeld staat.
2. Opdrachten en werkstukken die in herkansing worden gemaakt, dienen uiterlijk in de week waarin de herkansing van de desbetreffende module plaatsvindt te worden ingeleverd.
3. Wanneer de herkansingstermijn is verstreken, dienen opdrachten en werkstukken, zoals bedoeld in het tweede lid, een jaar later te worden ingeleverd, op de wijze zoals genoemd in het eerste lid. In dit geval kan een andere opdracht wordt verstrekt.

HOOFDSTUK 9 UITSLAG VAN TENTAMENS, STAGE EN EXAMENS

Artikel 40 Uitslag schriftelijke tentamens

1. De uitslag van schriftelijke tentamens wordt bekendgemaakt uiterlijk 15 werkdagen na het einde van de tentamen, te berekenen vanaf de eerste werkdag volgend op de tentamenweek, of wanneer het tentamen buiten een tentamenweek wordt gemaakt te berekenen vanaf het moment van afleggen van het tentamen, tenzij in de moduleboeken of voorafgaand aan het tentamen anders is meegedeeld.
2. Bij de beoordeling van het schriftelijk tentamen wordt gebruik gemaakt van een protocol.

Artikel 41 Uitslag mondeling tentamen en eindgesprek

1. De uitslag van een mondeling tentamen, eindgesprek of afstudeergesprek wordt binnen 24 uur na afloop van het mondeling tentamen of het gesprek bekend gemaakt.
2. Bij de beoordeling van het mondeling tentamen of het gesprek wordt gebruik gemaakt van een protocol. De student ontvangt van de uitslag van het mondelinge tentamen of het gesprek een door de examinerator ondertekend schriftelijk bewijs.

Artikel 42 Uitslag stage

De uitslag van de beoordeling van het stageportfolio wordt uiterlijk 20 werkdagen na afloop van de uiterste inlevertermijn van het portfolio bekendgemaakt. Per leerjaar wordt de definitieve uitslag van de stage aan het einde van het cursusjaar bekendgemaakt.

Artikel 43 Inzagerecht

1. Gedurende 30 dagen na de bekendmaking van de uitslag van een schriftelijk tentamen krijgt de student op zijn verzoek inzage in zijn beoordeelde werk, op de wijze zoals bekend gemaakt in de inzageregeling in de hogeschoolgids.

Artikel 44 Bewaartermijnen

1. Uitwerkingen van schriftelijke tentamens en uitslagen van een mondeling tentamen, eindgesprekken of afstudeergesprekken worden bewaard gedurende een periode van ten minste twee maanden na afloop van het tentamen.
2. Ingeval van bezwaar of beroep tegen de uitslag van het tentamen wordt de uitwerking van het schriftelijk tentamen en de uitslag van een mondeling tentamen of eindgesprek in ieder geval bewaard gedurende de periode dat nog niet op het bezwaar of het beroep is beslist.
3. Afstudeerwerkstukken blijven in het bezit van de opleiding, en worden tot in elk geval een jaar na het afleggen van het examen bewaard. De hogeschool behoudt zich het recht voor om afstudeerwerkstukken voor bepaalde of onbepaalde tijd in de mediatheekcollectie op te nemen.

Artikel 45 Herkansing

1. De student heeft bij tentamens, deeltentamens, opdrachten en werkstukken die onderdeel uitmaken van de toetsing recht op minimaal één herkansing.
2. Alleen tentamens, deeltentamens, opdrachten en werkstukken die zijn afgesloten met een cijfer lager dan 55 of een waardering met onvoldoende kunnen worden herkanst.
3. Voor elke herkansing geldt dat het hoogst behaalde cijfer telt.
4. De herkansing van schriftelijke tentamens en schriftelijke deeltentamens van een module vindt plaats in de reguliere tentamenweken. De herkansing van opdrachten en werkstukken valt samen met de herkansing van de module waarvan ze onderdeel uitmaken. In voorkomende gevallen kan de examencommissie hiervan afwijken.
5. Een verzoek om een extra herkansing kan de student schriftelijk indienen bij de examencommissie. Het verzoek wordt alleen ingewilligd wanneer aan de volgende voorwaarden is voldaan:
 - er is geen mogelijkheid meer voor de student om het tentamen in de reguliere herkansingsweken te maken;
 - de student heeft gebruik gemaakt van alle tentamenmogelijkheden en/of er is sprake van bijzondere omstandigheden waardoor dit niet gebeurd is;
 - de periode tussen het indienen van het verzoek en het moment waarop een reguliere herkansing wordt aangeboden is minstens drie maanden.

HOOFDSTUK 10 ONREGELMATIGHEDEN

Artikel 46 Onregelmatigheden

1. Indien een student zich schuldig maakt aan enige vorm van bedrog of onrechtmatig handelen ten aanzien van het afleggen van een toetsonderdeel kan de examiner, of degene die namens hem toezicht houdt en die het bedrog of de onregelmatigheid heeft geconstateerd, hem van verdere deelneming aan het desbetreffende toetsonderdeel uitsluiten.
2. Bij het constateren van bedrog of onrechtmatigheid maakt de examiner of degene die namens hem toezicht houdt, hiervan onmiddellijk rapport en zendt dit terstond ondertekend aan de voorzitter van de examencommissie. Met de betrokken student wordt door de voorzitter van de examencommissie vervolgens een gesprek gevoerd, waarna zowel het rapport van de examiner als een door betrokken partijen ondertekend verslag van het gesprek worden gearhiveerd. De examiner ontvangt een kopie van het verslag.
3. Indien een student zich schuldig maakt aan enige vorm van bedrog of onrechtmatig handelen ten aanzien van het afleggen van een toetsonderdeel, kunnen door de examencommissie de volgende sancties worden opgelegd:
 - a. Indien het bedrog betrekking heeft op een schriftelijk of mondeling tentamen, eindgesprek of afstudeergesprek wordt de student de deelneming of verdere deelneming aan het tentamen of gesprek ontzegd. Het tentamen of gesprek wordt beschouwd als niet afgelegd. Bovendien gelden voor de student de volgende sancties:
 - ingeval van een schriftelijk tentamen: de student wordt uitgesloten van deelname aan de eerstvolgende herkansing;
 - ingeval van een mondeling tentamen: de eerstvolgende herkansing kan pas plaatsvinden na een periode van drie maanden, te berekenen vanaf het moment dat de sanctie door de examencommissie wordt opgelegd.
 - b. Indien het bedrog betrekking heeft op een werkstuk, wordt het werkstuk beschouwd als niet gemaakt. Er dient een nieuw werkstuk te worden ingeleverd. Voor de student gelden de volgende sancties:
 - ingeval van een werkstuk dat in een tentamenperiode ingeleverd moet worden: de student wordt uitgesloten van deelname aan de eerstvolgende herkansing;
 - ingeval van een werkstuk/opdracht die gedurende een module ingeleverd moet worden: dat in een tentamenperiode ingeleverd moet worden: de eerstvolgende herkansing kan pas

plaatsvinden na een periode van drie maanden, te berekenen vanaf het moment dat de sanctie door de examencommissie wordt opgelegd.

- c. Indien het bedrog betrekking heeft op een afstudeerwerkstuk (scriptie etc.), wordt het werkstuk beschouwd als niet gemaakt. Er dient een nieuw werkstuk te worden ingeleverd. Voor de student gelden de volgende sancties:
 - de eerstvolgende herkansing kan pas plaatsvinden na een periode van zes maanden, te berekenen vanaf het moment dat de sanctie door de examencommissie wordt opgelegd.
 - d. Indien een student zich voor de tweede maal schuldig maakt aan bedrog, wordt hem het recht op het deelnemen aan tentamens binnen de hogeschool voor een door de examencommissie te bepalen termijn van ten hoogste een jaar ontzegd.
4. De student wordt van het besluit van de examencommissie schriftelijk in kennis gesteld onder vermelding van de gronden en de beroepsmogelijkheden.
 5. Lid 2 tot en met 4 zijn van overeenkomstige toepassing indien het bedrog of de onrechtmatigheid wordt ontdekt nadat het toetsonderdeel is afgelegd.

HOOFDSTUK 11 GETUIGSCHRIFTEN EN TITULATUUR

Artikel 47 Voorwaarden behalen examens

1. Een student heeft het propedeutisch examen met goed gevolg afgelegd, wanneer voldaan is aan de volgende voorwaarden:
 - in de propedeutische fase zijn 60 studiepunten behaald, en
 - er is voldaan aan alle eventuele aanvullende voorwaarden zoals bedoeld in artikel 33, en
 - de stage is beoordeeld met voldoende.
2. Een student heeft het afsluitend examen met goed gevolg afgelegd, wanneer voldaan is aan de volgende voorwaarden:
 - het propedeutisch examen is met goed gevolg afgelegd, en
 - in de postpropedeutische fase zijn 180 studiepunten behaald, en
 - er is voldaan aan alle eventuele aanvullende voorwaarden zoals bedoeld in artikel 33, en
 - de stage per leerjaar is beoordeeld met voldoende.

Artikel 48 Procedure voor verstrekken van getuigschriften

1. Ten bewijze dat het propedeutisch examen of het afsluitend examen met goed gevolg is afgelegd, wordt door de examencommissie een getuigschrift uitgereikt. De uitreiking van de getuigschriften vindt plaats in een door de hogeschool georganiseerde diplomeringsbijeenkomst.
2. Op het getuigschrift van het met goed gevolg afgelegde examen wordt vermeld:
 - a. welke opleiding zoals genoemd in het CROHO (Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs) het betreft;
 - b. welke onderdelen het examen omvatte;
 - c. in geval van afsluitend examen:
 - welke bachelorgraad is verleend,
 - welke specialisatie en welke minor(en) de student heeft gevolgd, en
 - welke bevoegdheden uit het getuigschrift voortvloeien (DCBO, bewegingsonderwijs etc.);
 - d. op welk tijdstip de opleiding voor het laatst is gevisiteerd en tot wanneer de opleiding is geaccrediteerd.

Het getuigschrift van het afsluitend examen wordt tevens in het Engels verstrekt, met een supplement waarin de opleiding en het Nederlandse onderwijssysteem wordt toegelicht.

3. Getuigschriften worden tenminste ondertekend door de voorzitter en/of secretaris van de examencommissie, en door of namens het instellingsbestuur.
4. De laatste werkdag van de maand waarin het laatste tentamen wordt afgelegd, is het tijdstip waarop het examen is afgelegd.

5. De student die aan de diplomering wenst deel te nemen, maakt dit uiterlijk tien werkdagen voor de diplomeringsdatum kenbaar aan de studentenadministratie. Hij vult daartoe een aanvraagformulier in. Nadat door de examencommissie is vastgesteld dat de kandidaat voldoet aan de voorwaarden zoals genoemd in artikel 47 van deze regeling, vindt uitreiking van het diploma plaats.
6. De student die meer dan een tentamen met goed gevolg heeft afgelegd en aan wie geen diploma als bedoeld in het eerste lid kan worden uitgereikt, ontvangt desgevraagd een door de examencommissie af te geven verklaring waarin in elk geval de tentamens zijn vermeld die door hem met goed gevolg zijn afgelegd.
7. Van uitgereikte getuigschriften worden geen duplicaten verstrekt.

Artikel 49 Graden en titulatuur

1. De examencommissie verleent de graad Bachelor aan degene die met goed gevolg het afsluitend examen van een opleiding heeft afgelegd. Aan de graad kan een vermelding van het vakgebied of het beroepenveld waarop de graad betrekking heeft worden toegevoegd.
2. Degene aan wie een graad als bedoeld in het vorige lid is verleend, is gerechtigd tot het voeren van de titel Bachelor, afgekort tot B. achter de naam.

HOOFDSTUK 12 RECHTSBESCHERMING

Artikel 50 Bezwaar bij de examencommissie

1. Binnen 15 werkdagen na toezending, dan wel bekendmaking van het besluit van de examencommissie of examinerator kan de student een verzoek tot herziening van het besluit indienen bij de examencommissie, onverminderd zijn recht om binnen zes kalenderweken rechtstreeks beroep aan te tekenen bij het College van beroep voor de examens. (art.7:59a)
2. Wanneer de examencommissie het nodig acht, wordt de student die het verzoekschrift of het bezwaarschrift heeft ingediend zo spoedig mogelijk nadat het verzoek tot herziening is ingediend, gehoord door de examencommissie of de adviescommissie, zoals bedoeld in het vijfde lid. Tevens worden alle personen gehoord die naar het oordeel van de examencommissie relevante informatie kunnen verstrekken over het ingediende verzoek.
3. Aan de student wordt jaarlijks een rooster verstrekt waarop staat aangegeven op welke momenten de vergaderingen van de examencommissie plaatsvinden. Op grond van de ingewonnen informatie doet de examencommissie uitspraak
 - op de eerstvolgende vergadering van de examencommissie wanneer het verzoek tot herziening ten minste 5 werkdagen voorafgaand aan deze vergadering is ingediend,
 - of, wanneer deze termijn niet te kort is om op een zorgvuldige wijze tot een uitspraak te komen, in elk geval binnen 6 werkweken na indiening van het verzoek tot herziening. In dit laatste geval zal de examencommissie mondeling of per email mededeling doen aan de student die het verzoekschrift of het bezwaarschrift heeft ingediend.
 Indien noodzakelijk kan de examencommissie deze termijn van 6 werkweken met ten hoogste 4 werkweken verlengen; in dat geval ontvangt de student hiervan schriftelijk en gemotiveerd bericht.
4. De student wordt door de examencommissie schriftelijk op de hoogte gesteld van de uitspraak.
5. De examencommissie kan voor de behandeling van het in het eerste lid bedoelde verzoek om herziening een adviescommissie inschakelen, waarin zitting hebben:
 - een lid van de examencommissie als voorzitter;
 - een examinerator die betrokken was bij het tentamen;
 - een docent die niet betrokken was bij het tentamen.
6. Indien de examencommissie dit wenselijk acht, kan de adviescommissie worden uitgebreid met een deskundige op het betreffende vakgebied waarin het tentamen heeft plaatsgevonden, die niet aan de opleiding is verbonden.
7. De adviescommissie rapporteert schriftelijk het resultaat van haar onderzoek aan de examencommissie.

Artikel 51 Beroep bij het College van beroep voor de examens

Tegen een door de examencommissie of een door of namens het instellingsbestuur op basis van de onderwijs- en examenregeling genomen beslissing kan de desbetreffende student beroep aantekenen bij het College van beroep voor de examens, conform de procedure zoals beschreven in hoofdstuk 10 van het Studentenstatuut.

Artikel 52 Hardheidsclausule

1. De examencommissie is bevoegd tegemoet te komen aan onbillijkheden van zwaarwegende aard die zich bij toepassing van deze regeling mochten voordoen, alsmede beslissingen te nemen in zaken waarin deze regeling niet voorziet. Wanneer in bijzondere gevallen een onmiddellijke beslissing noodzakelijk is, beslist de voorzitter van de examencommissie of diens plaatsvervanger. In het laatste geval doet deze zo spoedig mogelijk mededeling aan de leden van de examencommissie.
2. De student richt daartoe een met redenen omkleed schriftelijk verzoek aan de examencommissie conform het gestelde in artikel 50. De examencommissie beslist op het verzoek en deelt de beslissing schriftelijk en gemotiveerd aan betrokkene mede, onder vermelding van de beroepsmogelijkheden.
3. Een beroep op de hardheidsclausule heeft geen opschortende werking ten aanzien van de uitvoering van het genomen besluit.

Artikel 53 Inwerkingtreding

1. Deze onderwijs- examenregeling treedt in werking op 1 september 2010.
2. De regeling kan worden aangehaald als: OER pabo 2010-2011.